

posta. El que en més estima tenia Felip V, amb qu'es feia saludar orgullosament a cada instant, era una especie de marxa, executada per tabals i trompetes, que titulaban am el nom de *Retraite* (retrete)... Jo ho veuhen, oi? Doncs, si, desde a les hores el *quarto de les pomes*, els catalans l'anomenaren *Retrete*. I, avui, com alló del número 100, conegut l'origen, ha anat decaient, el nom de *Retrete* ha anat ampliant-se amb certes variacions de *Felip*, en llaor d'aquell rei d'eterna maledicció pe'ls catalans.

EL SIMBOL

El testament d'En Rafel Casanova

—Catalans! Germans d'en [gúnia]

Escolteu mon darrer clam.
Damunt de la meva fossa
no hi vingueu pas a piorar.
Si ambsoletes heu d'entonar-hi,
procureu que siguin cants
de llibertat per ma terra,
que es migra, esclava, temps [ha.

Damunt de la meva fossa,
no hi vull marbres florejats;
res de corones ni llànties;
sots una creu, per senyal.
Una creu i la bandera
de ma pàtria comtat gran,
immensa ona d'or, barrada
amb quatre barres de sang.
Damunt de la meva fossa
no hi vull xiprers retallats;
no hi vull ni llorers ni sàlzers,
ni oliveres, ni desmais.
Tres voltes santa bandera,
sota teu vull descansar;
tú, que ets ferma com un roure,
tu em faràs d'arbre sagrat.
Com una llengua inquieta
extindràs al vent ton drap,
estemordint als xorns d'ànima,
donant lallit an els braus.

I quan la pàtria perilli,
en les hores de maldany
al buid de la tramontana
com un fu. Gblaràs.
Per pal d'aquella bandera,
triareu un pi gegant;

un pi de nostres montanyes,
ben ardit i ben sapat.
Al traslladar-ho--us ho prego,--
no el mal-feriu amb destrals.
Les destralades gardeu-les
pels traïdors i pels tirans.
Al cim del pi, ben içada
de cara a l'immensitat,
tot voleiant la bandera
ombra darà al meu fossar.
I quanta mes ombra hi dongui
les quatre barres de sang,
per mi, en l'ombra beneïda,
l'etern son més grat serà.
Quan el sol, al naixe el dia,
magestuós i triomfal
s'alci sota un vel de grana
com una hòstia, enllà del mar,
el primer petó que envii,
per ma bandera serà,
i, fins que mori en la posta,
l'anirà sempre besant.
Mes, quan els vents de tem

[pesta
batin damunt d'ella irats,
quan les ponentades tornin
a esquinsar-la de dalt baix,
el pit ardit, furgant en terra,
de dolor s'extremirà,
tot duent a mes despulles,
la seva queixa, el seu plany.
I si el meu pit, aleshores,
resta diferent i laç,
si tot jo no arboro en ànsies
de venjar-te i de lluitar,
aleshores, Catalunya,
pàtria meva comtat gran,
an el teu fill Casanova
per ben mort el pots donar.

Prop la gloriosa senyera,
a l'ombra dels plecs sagrats,
quina pau tan tèbia i dolça!
que bé s'hi deu reposar!...
Bandera tres voltes santa
si la mort no es un descans,
jo el meu esprit te brindo
per defensar-te com mai.

JOSEP BURGAS

La bandera de Santa Eulària

—Ja fina el bé de la fortuna;
ja Felip quint bat ta darrera
tropa de braus, ciutat comtal.—
Diu un soldat en la nit bruna,
sota dels plecs de la bandera
i recolzat al murald.

Ai, catalans! ojats la història
d'aquest damàs, que amb sa ale- [nada]

fa desplegar un vent de mor;
ell per lo món amb la victòria
s'ha passejat; sa esbategada
feu tremolar el món de por.

De Déu va ser santa penyora;
es va clavar més de cent voltes
damunt castells enderrocats.
Cruixint avui sembla que plora;
sembla cantar tristes absoltes
veient morir les llibertats.

Ai, roig damàs de la bandera,
que ens vas guiar en la batalla,
tot esquinçat vés amb el vent;
que Felip quint nostra senyera
no toqui mai, ni la gramalla
del gloriós Consell de Cent.

Vesten al cel, i a la adorada
Laia gentil, nostra mendona;
digues que al bó vencé ei tirà:
que sense fills, de mans lligada,
s'ha agenollat sa Barcelona,
i lo butxi lo cop darà.

Que, com un jorn, amb cor de féra,
els infidels l'atormentaren;
son poble avui pateix dolor.
Vesten al Cel, Santa bandera,
digues a Déu que ja finaren
pau i virtut, glòria i honor.

I, ans de deixar la nostra terra,
obra tos plecs, la imatge mostra
de l'angelet que ens protegi.
Conta damés, els fets de guerra
que, per el món, la pàtria nostra
més de cent cops van ennoblí.

Conta el brugit i la cridòria
de quan els saigs cridant anàven
acompanyant a n'el veguer,
i el comiat de la victòria
els ciutadans encarregaven,
al capità gonfanoner.